

Obreria de Santa Cristina

BUTLLETÍ INFORMATIU

Santa Cristina 2017
Festa Major de Lloret

Obreres 2016

2017

Primera Obrera: MARIA DEL MAR CASSANY MAS
Segona Obrera: LAIA CLOS SENDRA
Tercera Obrera: MARINA GARCIA PRAT
Quarta Obrera: ARIADNA SALADRIGAS PERNÍAS

Disseny de la portada:
AG Cantalozella

Fotografies:
M. Assumpció Comas
Salvador Palaudelmàs
Arseni Frigola
José Carlos Costa

Josua Pérez
Jordi Triadó
Agustí Viader
SAMLIM

Obreres 2017

Arseni Frigola Bosch
Obrer Major

Un any més, quan faig aquest escrit pel butlletí de l'Obreria, som a tocar de la diada de Santa Cristina. Amb l'ajuda i el treball desinteressat dels meus companys de junta, els socis de l'Obreria i persones i empreses alienes a l'entitat, anem finalitzant tots els preparatius per poder oferir una festa singular als lloretencs i als qui ens visiten. A tots ells vull expressar el meu agraïment. Són moments que, paral·lelament a la feina que comporten els preparatius, et permeten mirar enrere i reflexionar sobre el passat, el més recent i els més llunyà. Ara sabem del cert, a resultes dels treballs arqueològics realitzats amb motiu de les obres de la nova pavimentació del terra de l'ermita, que ja abans de l'any 1000, Santa Cristina era un punt de trobada dels habitants que en aquells temps vivien de forma disseminada pels voltants. Era on feien els seus enterraments, els seus actes litúrgics i on celebraven les festivitats comunitàries. Per tant, el paratge de Santa Cristina ha servit, des d'aquells temps remots fins avui, continuadament, com a lloc adient per expressar uns sentiments comuns que van des dels aspectes lúdics i festius fins als més espirituals. Veient la realitat dels nostres dies, tot i que les dimensions dels actes que avui hi realitzem són ben diferents, el sentit

és el mateix, servir de lloc de trobada per fer-nos sentir una comunitat, el poble de Lloret, que vol afirmar-se com a tal lúdicament, festivament i espiritualment. Segur que per fer aquest llarg recorregut de més de mil anys, aviat és dit, han calgut el treball, l'esforç i la dedicació de no poques generacions de lloretencs. A tots ells els hem d'estar agraïts. Vull, però, recordar especialment als socis que ens han deixat aquest darrer any, els dos han sigut obrers i han estimat Santa Cristina, a la seva particular manera. Són les persones com aquestes que ens permeten ser on som, sempre disposats a ser-hi quan han fet falta. Segur que els trobarem a faltar. Vindran, però, noves fornades, disposades a mantenir i millorar el llegat de qui els haurà precedit, de ben segur que ells seran una referència en qui enmirallar-se.

Però el temps no s'atura, la festa de Santa Cristina ja la tenim a sobre, anem acabant de perfilar-ne tots els detalls, el so de la passada ja pràcticament s'intueix, les obreres i els seus balladors ja estan assajant el ball de plaça, esperen il·lusionats, com tots nosaltres, el 24 de juliol. Permeteu-me, en nom propi i de l'Obreria, que us desitgi una bona diada de Santa Cristina i una molt bona Festa Major.

Que Santa Cristina ens doni salut a tots. ■

Jaume Dulsat i Rodríguez
Alcalde de Lloret de Mar

Benvolguts, benvolgudes,

Per als lloretencs i lloretenques, Santa Cristina i el seu paratge sempre són especials, però el sentiment de pertinença i estimació es revifa durant la Festa Major. Hi ha moments, com el cant de la Salve durant la processó per mar o el Ball de Plaça, en què les paraules es queden curtes davant la intensitat de les emocions. Veus com ho viuen família, amics i visitants que venen any rere any, i t'adones que aquests sentiments són els que fan perviure les tradicions i l'arrelament. La tasca de l'Obreria de Santa Cristina ha estat, i és, indispensable per mantenir aquest orgull lloretenc i les nostres tradicions.

Fa poques setmanes vaig tenir el plaer, juntament amb l'Obreria i el regidor Albert Robert, d'acompanyar l'alcalde de Bolsena i els seus ciutadans en els actes del Corpus Cristi per celebrar el 10è aniversari

d'agermanament entre les dues ciutats. Un dels records que me'n quedarà gravat és la devoció compartida per Santa Cristina i la imatge de les nostres obreres oferint el Ball de Plaça als ciutadans de Bolsena. Va ser un moment d'aquells en què se't posa la pell de gallina; d'aquells que et fan recordar, un cop més, d'on ets i que disparen el teu sentiment de pertinença.

El dies de la Festa Major, que cauen en els mesos de més afluència turística, són idonis per desmuntar tòpics, per mostrar la fortalesa de la nostra base, una història preservada durant segles que cuidem i estimem generació rere generació i que conforma un dels pilars per reivindicar la nostra vàlua com a vila.

Vull expressar un sincer agraïment per l'esforç continu que dediqueu a mantenir Santa Cristina i el seu paratge, i per les nombroses activitats anuals que ens ajuden a projectar la nostra activitat cultural i tradicional.

Bona Festa Major! ■

Mn. Josep M. Castellà i Marçet
Rector. Parròquia de Sant Romà

Fa just 10 anys, mig d'incògnit, vaig venir a fer el curiós a la Festa de Santa Cristina. Amb Mn. Jesús ens vam citar a l'ermita per poder començar a conèixer una mica la que havia de ser, a partir d'aquell setembre, la Parròquia que el Sr. Bisbe ens encarregava.

Vam quedar gratament sorpresos per la vitalitat i el goig que s'hi respirava. L'anonimat va desaparèixer ràpidament quan Mn. Narcís ens va presentar i, amb sorpresa meva, vaig trobar gent que em recordava del meu pas per Blanes 25 anys enrere.

Santa Cristina fou, per a mi, la porta d'entrada a Lloret. I a Santa Cristina he tingut ocasió, any rere any, de trobar-hi els moments més intensos de vivències lloretenques. M'he anat impregnant d'aquest misticisme màgic que té l'ermita amb tot el seu entorn i les tradicions que mantenen ben viva aquesta devoció.

No m'he cansat de ressaltar i aplaudir els valors ben positius que he anat descobrint en aquest entorn: hi hem celebrat Festes Majors, Aplecs dels Perdons, casaments, primeres comunions i, fins i tot, un enterrament.

Però tampoc m'he cansat de recordar les arrels profundes de la fe i religiositat que ho han fet possible. Sense una convicció religiosa, tot el que fem aquí, podria quedar reduït a un muntatge folklòric de cara a la galeria.

Han estat 10 anys en què m'he sentit molt honorat de ser un lloretenc més, i un bon devot de Santa Cristina. Ara arriba el moment del relleu, de passar el testimoni a un altre capellà, més jove, amb nova empena, bon coneixedor i amant de Santa Cristina i de les seves tradicions.

Només desitjo que no decaigui aquell ambient màgic que vaig descobrir fa 10 anys i que sempre portaré dins meu.

Bona Festa Major! ■

Festa Major 2017 Programa d'actes

Actes organitzats i patrocinats per l'Obreria de Santa Cristina

Diumenge, 23 de juliol Vigília de Santa Cristina

- A les 22 h** “**PASSADA**” dels Obrers de Santa Cristina pels principals carrers del poble, anunciant la festa.
- A les 22.30 h** Sorteig de l'**ordre de sortida** dels llaguts de la regata de Santa Cristina.
- TOQUEN A CÓRRER** popular i a continuació **AUDICIÓ DE SARDANES** per l'ORQUESTRA BISBAL JOVE, a la plaça de la Casa de la Vila.

Dilluns, 24 de juliol Festa de Santa Cristina

- A les 7.30 h** “**PASSADA**” dels Obrers de Santa Cristina, anunciant la sortida de la processó.
- A les 8 h** Sortida de la **PROCESSÓ** de l'església parroquial fins a la platja, per anar, per mar, a l'ermita de Santa Cristina.
- Celebració de la **regata de llaguts** “**S'AMORRA, AMORRA**”, en acabar el cant de la “Salve”.
- Tot seguit, en el santuari, **MISSA SOLEMNE**, amb acompanyament del cor parroquial “Alba de Prima”.
- Veneració de “Sa Relíquia” i cant dels goigs.
- Estofat tradicional**, a la sortida, a la plaça del Pi, ofert als mariners, vogadors i autoritats convidades.
- A les 12 h** Tornada de la **PROCESSÓ** a la platja de Lloret.
- Segona versió de la regata “S'AMORRA, AMORRA”** amb els llaguts amb tripulacions femenines. Processó fins a l'església parroquial.
- A les 19.30 h** **BALL DE PLAÇA** o “DANSA DE LES ALMORRATXES” per les quatre parelles d'Obrers de Santa Cristina, davant de la Casa de la Vila.
- A les 20 h** **AUDICIÓ DE SARDANES** a la mateixa plaça de la Casa de la Vila, per l'ORQUESTRA BISBAL JOVE. ■

Ordre de la processó de Santa Cristina

Anada i tornada

Anada, de la parròquia a la platja de Lloret

1. **CREU**
Escolans i tres pendons antics
COR ALBA DE PRIMA
2. **Banderes antigues (grans):**
Senyera de Catalunya
Bandera de Lloret, verda i blanca (Ajuntament)
Bandera de Sant Isidre, groga (Sant Romà)
Bandera de Sant Jordi, blanca amb creu vermella (Club Nàutic)
Bandera de Sant Roc, verda (Casinet)
Bandera blava i taronja (Gremi d'Hotelers)
Bandera de Sant Elm, blau fosc (Confraria de Sant Elm)
Bandera de Sant Pere, blau cel (Confraria de Pescadors)
Bandera de Ses Obreres, blanca (Es Vano)
Bandera de Santa Cristina, grana (Obreria de Santa Cristina)
3. Bandera BLANCA I VERDA - LLORET
AJUNTAMENT
Equips de l'entitat, tripulacions femenina i masculina
4. Bandera GROGA - SANT ISIDRE
SANT ROMÀ
Tripulacions femenina i masculina
5. Bandera BLANCA AMB CREU VERMELLA - SANT JORDI
CLUB NÀUTIC
Equips de l'entitat, tripulacions femenina i masculina
6. Bandera VERDA - SANT ROC
CASINET
Equips de l'entitat, tripulacions femenina i masculina
7. Bandera BLAVA I TARONJA
GREMI D'HOTELEERS
Equips de l'entitat, tripulacions femenina i masculina
8. Bandera BLAVA - SANT ELM
IMATGE DE SANT ELM
CONFRARIA DE SANT ELM
Tripulacions femenina i masculina
9. Bandera BLAU CEL - SANT PERE
IMATGE DE SANT JAUME
CONFRARIA DE PESCADORS
Tripulacions femenina i masculina
10. Bandera BLANCA - SES OBRERES
ES VANO
Tripulacions femenina i masculina
11. Bandera GRANATE - OBRERIA SANTA CRISTINA
OBRERIA DE SANTA CRISTINA
Equips de l'entitat, tripulacions femenina i masculina
12. **MARABADESSA I ÀNGEL PORRER**
13. **OBRERES I ANGELETS**
14. **OBRERS DE SANTA CRISTINA**
IMATGE DE SANTA CRISTINA
Portadors, balladors Ball de Plaça
15. **Sr. RECTOR AMB SA RELIQUIA**
16. **MÚSICS**
17. **AUTORITATS I CONVIDATS**
18. **PÚBLIC QUE SEGUEIX LA PROCESSÓ**

Tornada, des de la platja fins l'església parroquial

1. **CREU**
Escolans i tres pendons antics
COR ALBA DE PRIMA
2. **Banderes antigues (grans):**
Senyera de Catalunya
Bandera de Lloret, verda i blanca (Ajuntament)
Bandera de Sant Isidre, groga (Sant Romà)
Bandera de Sant Jordi, blanca amb creu vermella (Club Nàutic)
Bandera de Sant Roc, verda (Casinet)
Bandera blava i taronja (Gremi d'Hotelers)
3. Bandera de Sant Elm, blau fosc (Confraria de Sant Elm)
IMATGE DE SANT ELM
CONFRARIA DE SANT ELM
4. Bandera de Sant Pere, blau cel (Confraria de Pescadors)
IMATGE DE SANT JAUME
Portadors, Confraria de Pescadors
5. Bandera de Ses Obreres, blanca (Es Vano)
6. Bandera de Santa Cristina, grana (Obreria de Santa Cristina)
7. **MARABADESSA I ÀNGEL PORRER**
8. **OBRERES I ANGELETS**
9. **OBRERS DE SANTA CRISTINA**
IMATGE DE SANTA CRISTINA
Portadors, balladors Ball de Plaça
10. **Sr. RECTOR AMB SA RELIQUIA**
11. **MÚSICS**
12. **AUTORITATS I CONVIDATS**
13. **PÚBLIC QUE SEGUEIX LA PROCESSÓ**

Recomanacions

A les embarcacions:

- Cal que les embarcacions de gran tonatge vigilin els cops de mar que originen per tal de no posar en perill les altres barques.
- L'embarcació capitana, que és la que porta la imatge de Santa Cristina a bord, anirà sempre al capdavant de la processó. Per a un major ordre, les altres barques procuraran seguir-la.
- A la vista de Sant Pere del Bosc la processó s'atura; es canta la Salve i els llaguts se situaran a banda i banda de la nau "capitana". En aquest moment, es prega el màxim de silenci i recolliment.
- Després del cant de la Salve, es donarà sortida a la regata "S'amorra, amorra". El romiatge marítim es reprendrà darrera dels llaguts, sempre vigilant la posició de l'embarcació capitana, que és la que marcarà el ritme i que ningú no podrà avançar sota cap concepte. Igualment, en cap circumstància, es podrà avançar el darrer llagut ni envair el camí de cap altre.
- Un cop arribats a terra els llaguts, amorraran primer la nau capitana i l'embarcació que porta les autoritats i, successivament, els diversos creuers i embarcacions que porten la resta de la gent.
- A la tornada, la regata davant la platja de Lloret serà amb tripulacions femenines.

Al Ball de Plaça:

- L'accés dels fotògrafs a la plaça durant el Ball de Plaça del dia 24, està regulat per l'Obreria com a organitzadora d'aquest acte. Només hi podran accedir els fotògrafs que prèviament hagin obtingut i exhibeixin l'acreditació de l'Obreria, condicionada a que els moviments no interfereixin en la bellesa i visió de conjunt de la dansa.

Gràcies a tothom per la comprensió i col·laboració. ■

Convocatòria

de noves obreres

Reglament

- Les noies que vulguin assumir el compromís de ser Obrera de Santa Cristina durant un any, han de dirigir-se per escrit a l'Obreria de Santa Cristina, apartat de correus 455 de Lloret, o entregar personalment la carta a algun dels Obrers. Ho poden demanar totes les noies que, sense limitacions d'origen o residència, tinguin una edat compresa entre els 16 i els 22 anys al demanar la plaça, durant els mesos de novembre i desembre.
- Cal indicar a la carta el telèfon de contacte, i acompanyar la fotocòpia del document d'identitat. Les sol·licituds que no compleixin amb aquest requisit o que arribin fora de termini seran descartades. S'agrairà que indiquin el correu electrònic, si en tenen.
- Seran elegides per votació secreta de la Junta d'Obrers, formada pels quatre Obrers efectius i els dos Obrers honoraris (Sr. Alcalde i Sr. Rector).
- Ostentaran el càrrec durant un any, a partir de llur presentació oficial en el transcurs de la festa religiosa dels Perdons (segon diumenge de Quaresma).
- La seva missió consistirà a col·laborar amb la seva presència personal al digne manteniment del santuari de Santa Cristina i en totes les activitats per les quals siguin requerides per l'Obreria.
- Durant la Festa de la Santa, les obreres i els obrers protagonitzaran l'ancestral Ball de Plaça o Dansa de Ses Morratxes. (Els obrers titulars, però, podran ser substituïts per joves elegits expressament per aquesta comesa.)
- Podran assistir a les assemblees amb veu però sense vot.
- Abans del dia 10 de gener, l'Obreria confirmarà per telèfon o correu electrònic a les candidates, la rebuda de la seva sol·licitud. En cas de no rebre aquesta confirmació i fins al dia 15 de gener, es podran comunicar amb l'Obreria per exposar la sol·licitud.

Recomanacions

Davant l'elevat nombre de noies que, afortunadament, aspiren al càrrec d'Obrera als últims temps, és previsible que als propers anys no es pugui complir la il·lusió de totes les aspirants, quedant fora algunes noies. Per aquest motiu i davant la dificultat i el compromís que representa pels responsables de la decisió, detallem els criteris que actualment són tinguts en consideració a l'hora de votar a les futures obreres. A títol enunciatiu i sense ordre, són aquests:

- Edat (calculada a 31 de desembre de l'any en què es sol·licita).
- Número de sol·licituds presentades.
- Vinculació de la sol·licitant amb l'Obreria
- Presència que ha tingut en els actes organitzats per l'entitat (Festa Major, Perdons, concerts, altres actes).
- Contingut del redactat.

No es té en consideració l'originalitat de la carta en quant a mitjans gràfics o d'estil; es valora que les cartes siguin signades (algunes no ho són), i preferentment que estiguin escrites a mà. Es recomana indicar l'adreça de correu electrònic si se'n disposa.

Les Obreres, en ser escollides, contrauen un compromís amb l'Obreria que va més enllà de ser protagonistes del Ball de Plaça, i han de representar dignament l'Obreria.

Relació d'activitats on es requereix la presència de les Obreres de Santa Cristina

- Festa dels Perdons, dia 25 de febrer de 2018.
- Presència a l'ermita per la Marxa de les Ermites (8.30 a 11 h).
- 23 d'abril, possible parada de llibres per la festa de Sant Jordi.
- Diumenge 6 de maig, Aplec de la Sardana, obrir i vigilar l'Ermita de Santa Cristina, fins al final de l'aplec.
- Assaigs del Ball de Plaça. Des de l'1 al 23 de juliol, di lluns a divendres, de 22 a 24 h. aproximadament. Compromís d'assistència dels companys balladors.
- Aproximadament segon diumenge de juliol, trobada anyal d'Ex-Obreres.
- Assemblea prèvia a la Festa Major, el diumenge anterior, a migdia.
- 23 de juliol. A la tarda, condicionar la plaça del Pi per a l'estofat. A les 22 h., passada pels carrers de Lloret.
- Dia de Santa Cristina. Processó i Ball de Plaça. Sopar a la plaça del Pi.
- 26 de juliol. Ball de Plaça a l'Hospital (16.30 h) i a la plaça amb la Confraria de Sant Elm.
- Concerts a Santa Cristina. Repartir cartells els dies previs. Tres o quatre divendres d'agost a la nit (a confirmar). S'ha de ser a Santa Cristina una hora abans de l'inici dels concerts, que normalment comencen a les 22.30 h.
- Concert de Nadal a l'ermita, divendres o dissabte nit, una setmana o dues abans de Nadal. Repartiment de cartells.
- Uns dies abans dels Perdons i de Santa Cristina: neteja i condicionament de l'ermita.
- Assemblea anyal de l'Obreria. Un o dos diumenges abans dels Perdons, a les 11 h.
- Concert dels Perdons, a l'església parroquial, el dissabte abans dels Perdons.
- I aquelles activitats que eventualment puguin sortir. ■

Resum d'activitats de l'entitat

De juliol de 2016 a juny de 2017

El 23 de juliol a la nit comencen els actes de la Festa Major amb la "passada" dels Obrers, amb una nombrosa participació de les tripulacions dels llaguts, amb les Obreres i la Marabedesa, acompanyats per l'orquestra La Bisbal Jove i la banda de música del Col·legi Sta. Maria de Blanes. Es va fer el sorteig de les posicions de sortida del s'Amorra amorra, i el "Toquen a Córrer" popular, com sempre molt concorregut.

El dia 24, diada de Santa Cristina, a 2/4 de 8 del matí fem la Passada dels Obrers anunciant la sortida de la processó. A l'Ajuntament recollim les autoritats i ens dirigim a l'església parroquial per començar la processó. Acompanyats de nou pel Senyor Bisbe Monsenyor Francesc Pardo i Artigas.

A l'arribada de la processó a la platja de Santa Cristina es va fer el tradicional s'Amorra amorra. Aquest any es va modificar, d'acord amb els clubs de rem que hi participen, la forma de desenvolupar la regata. Es va fer la competició de les tripulacions femenines a continuació de les masculines a la mateixa platja de Santa Cristina. La tripulació masculina guanyadora va ser el Club de Rem Santa Cristina i la tripulació femenina guanyadora va ser el Club de Rem Pescadors.

Arribats a l'ermita, se celebrà l'Ofici, presidit pel Senyor Bisbe i oficiat conjuntament amb el seu secretari i Mn. Josep M. Castellà, amb l'ermita plena com cada any. Ens acompanyaren en aquesta ocasió el Molt Honorable President de la Generalitat de Catalunya Carles Puigdemont i Casamajó, l'Honorable Consellera Dolors Bassa i Coll i diverses autoritats locals i comarcals encapçalades per l'alcalde de Lloret Jaume Dulsat i Rodríguez. Posteriorment es va degustar l'estofat amb l'ambient festiu acostumat. De tornada, com sempre amb menys participació d'embarcacions que a l'anada, la processó es va tornar a formar i va arribar pels carrers de la vila fins al temple parroquial per finalitzar l'acte amb unes paraules del Sr. Rector.

A la tarda celebràvem el tradicional Ball de Plaça, amb les obreres Paula Blanch Fàbregas, Marta Esqueu Casals, Júlia Martínez Clarà i Mireia Jolis Rossell i els seus balladors, Francesc Farré Castells, Kevin Felip Díez, Alex Masgrau Luna i Sergi Perpinyà Josep. L'acte es va celebrar amb tota lluidesa i va comptar amb l'expectació de costum. Hi assistiren l'alcalde de Lloret Jaume Dulsat, els regidors i altres autoritats locals. Vàrem obsequiar les obreres amb la medalla de l'Obreria; per la seva part l'Ajuntament els va entregar una rèplica de la Dona Marinera. Com als darrers anys, l'acte va finalitzar amb una sardana iniciada per les quatre parelles, a la qual es va anar incorporant la gent fins a fer una rotllana que omplia tota la plaça. L'ajuntament va oferir el refrigeri de costum, finalitzat el ball.

Ja a la nit, de nou celebràvem el sopar de Santa Cristina en el marc incomparable de la plaça del Pi. En una magnífica nit d'estiu ens reunírem un total de 216 comen-

sals, amb un menú preparat pel Restaurant el Trull, que va tenir a bé convidar, com cada any, les quatre parelles d'obreres i balladors. Acabat el sopar va tenir lloc l'entrega del premi Ses Obreres. Els Obrers de Santa Cristina van fer entrega, en nom de l'Obreria, de la rèplica de l'ermita en miniatura a Àlex de Mingo i Berné en reconeixement de la feina feta els darrers quatre anys com Obrer Secretari i a Just Fornaguera i Sayrol d'una almorratxa en agraïment pels 13 anys de col·laboració amb l'Obreria. L'acte acabà amb un animat ball.

El cicle de concerts d'estiu va tenir lloc els quatre divendres d'agost. El dia 5 amb Lax'n'busto, el dia 13 l'espectacle Jazzcastells amb la Vella Dixieland i els Vernets, el dia 19 amb el cantautor Guiem Soldevila i el cicle de concerts va finalitzar el dia 26 a l'interior de l'ermita, amb un concert del Trio de Cordes. Es va oferir un servei

de restauració que va tenir molta concurrència i va permetre gaudir d'uns moments molt agradables sopant en aquest indret les nits dels concerts.

El diumenge 18 de desembre, a les 7 de la tarda, es fa el ja tradicional concert de Nadal. En aquesta ocasió a càrrec del Duo Café Tost, amb l'ermita pràcticament plena de públic. El programa i la interpretació van ser molt celebrats pel públic assistent.

El dia 12 de març vam celebrar l'Aplec dels Perdons. El concert de la vigília va anar a càrrec de la Coral Indika de l'Escala. El dia de la festa del Perdons, a les 12 del migdia es va celebrar l'ofici, presidit pel Sr. Rector, en el qual van prendre possessió del càrrec les noves obreres i la coral Alba de Prima interpretà la part cantada de la missa. A la 1 del migdia i a les 4 de la tarda, un any més, la Cobla Principal d'Olot interpretà les sardanes. El Xino-

Xano organitzà per la seva banda una anada a l'aplec a peu i ens oferí un magnífic arròs.

El 7 de maig se celebrà al paratge de Santa Cristina el 50è Aplec de la Sardana, organitzat per l'Ajuntament de Lloret. Es va inaugurar un monòlit commemoratiu del cinquantenari. ■

L'ermità Maurici

Jordi Soliguer i Mas

L'ermità Maurici és una bella novel·la escrita per Josep Roig i Raventós l'any 1923. Aquest autor fou un col·laborador i un dels deixebles de Joaquim Ruyra, i en conseqüència un escriptor de referència per al nostre Esteve Fàbregas, que tant admirava Ruyra. El llibre emmarca l'acció en escenaris lloretencs i d'altres pobles propers. Coneixia les tradicions i les festivitats locals i li van suggerir els indrets per on deambulen els seus personatges. Està escrita amb una dolcesa increïble i amb una manifestació fervorosa per les festes d'aquest racó de costa que el captivava i pel qual sentia una devoció fervent.

Descriu com ningú ha sabut fer el matí de la festa de Santa Cristina i en aquesta descripció es manifesta clarament com el va subjugar l'aureola que revesteix la nostra festa. Mostra con els sentits s'obren a totes les sensacions que afloren de l'ambient festiu i, alhora, d'un espai serè definit pels colors i els olors de les plantes humides i les petites embarcacions de pesca mullades per la rosada matinal, quan el sol surt sobre l'horitzó. Veiem, doncs, com sap descriure amb paraules senzilles aquella il·lusió, empena per la joia i l'emoció, que els lloretencs revivim cada albada del dia de la festa major. Segur que ho va viure en primera persona, si no no hagués pogut escriure aquestes frases excelses:

“Som al matí; l'aire té una frescor de balma; dalt del cel, el darrer estel sembla tremolar de fred, i la rosada que ha mullat les flors i les barques aviat serà fosa del sol que neix... Per la costa levantina passa un alè de joventut, de joia, de poesia i de devoció: avui és Santa Cristina!”

Aquest tros de text és especialment conegut perquè Esteve Fàbregas el va incloure en el seu llibre *Lloret de Mar* (p. 73) i Josep M. Pons i Guri el va traslladar al seu volum *El llibre de Santa Cristina* (p. 98), admetent que el va transcriure directament del llibre de Fàbregas, el qual deixa clar en el seu text qui és l'autor d'aquests mots tan afortunats.

Però el llibre és intens en tota la seva extensió. Em plau de manera especial reproduir un altre fragment del llibre de Josep Roig. El vull dedicar als vogadors, a tots aquells que han fet i fan possible la regata dels llaguts, i cada any s'entrenen per, amb la seva presència, dignificar la processó marítima. Aprofito també l'ocasió per homenatjar amb aquest breu article l'equip del Rem Santa

Cristina que l'any passat va conquerir el campionat d'Espanya. Per a que vegin que en aquells anys de gairebé un segle enrere la regata es vivia amb la mateixa passió que es viu avui dia i que també era motiu de competició, d'orgull i de satisfacció en la victòria. Vegem-ho (p. 80-82).

—“Ja vénen!... Ja vénen... —fa una veu de noi dalt d'una roca.

—Burrangó, para ment que cauràs —reprèn la seva mare mal fiada.

El vell marí estira la ullera de llarga vista que té de quan navegava i diu solemniament:

—Ja vénen!

I per la platja passa una esgarripança d'alegria, un oratge de felicitat que somou tots els cors.

Al lluny es veuen vuit puntets negres damunt d'un mar d'argent.

—Veni aquí, que és tot ple bonic!

—Jo ja les compto! Sant Roc, Sant Telm, Sant Antoni, Sant Isidre, la Relíquia, Les Obreres!

—Ara!... ara!...

Els llaguts de la processó fent proa a la platja s'arreglaren i s'aturen. Els remers, amb samarreta blanca, apuntalen el peu dret al banc, agafen amb folia el rem que empuen, i tots a la una, es posen a vogar amb tota la força, i a cada cop de rem, les testes, les banderes i fins relíquies es tiren enrera. Fornits i braus, els mariners, voguen amb deliri mentre la música omple l'espai. Quina remor! Quina cridòria! Quanta blancor d'escuma! Quin sol tan resplendent i quina emoció tan colpidora!

Tothom avença vers els rompenys: tots els ulls cerquen la quilla que en la heroica regata besi primer la sorra.

—Amorra!... Amorra sa relíquia!

—Sant Telm! Sant Telm ha guanyat!

—D'on són, de Lloret o de Blanes?

—Visca Santa Cristina!...

Totes les proes s'han enclavat a la sorra humida. Els remers, com l'ala d'una au ferida, cauen per babord i estribord, entre els crits triomfals dels mariners i del poble entredit.”

Aquestes paraules no ens semblen gens estranyes. La descripció podria ser de qualsevol any recent. I aquest fet, aquesta meravella que fa coetània una escena que es produeix cada vint-i-quatre de juliol des de temps immemorial és la grandesa de la nostra festa. És la suma de moltes voluntats, tal vegada insignificants si es valoren individualment, però immenses quan s'apleguen per a un mateix objectiu. Per això, estimo i valoro el gest humil i decidit d'empuñar un rem i vogar vers Santa Cristina. De totes i tots aquells que un dia proper o llunyà van voler ser-hi. Gràcies al seu esforç i a la seva generositat podem gaudir d'un present esplendorós. ■

Comissió d'Obreres

Comissió d'Obreres de Santa Cristina
Cristina Fornaguera, Mireia Fornaguera, Mireia Costa, Alba Blázquez,
Marina Leal, Gemma Fàbregas, Laura Codina i Ester Mas

Benvolgudes obreres, socis, lloretenques i lloretencs,

Any rere any, com ja és tradicional, a poques setmanes de la Festa Major de Santa Cristina, la Comissió d'Obreres us presentem el nostre balanç de les activitats dutes a terme durant aquest darrer any.

En primer lloc, volem parlar sobre els Premis Ses Obres. Aquest any no hi ha gaires canvis. Com s'ha fet els darrers anys, hem promocionat dos concursos: el Concurs de Cartells, amb el tradicional format, ja heretat de l'antiga Comissió, el qual sempre ha tingut molt d'èxit; i el renovat Concurs de Fotografia, que considerem ja consolidat gràcies a la participació no només de lloretencs sinó de persones de tot Catalunya; sent moltes d'elles expertes en el camp de la fotografia. Voldríem recordar que aquest èxit no és només nostre, sinó que cal compartir-lo amb la Federació Catalana de Fotografia, gràcies a la qual estem donant a conèixer, no tan sols el concurs sinó també la Festa Major, en tot l'àmbit nacional. Així doncs, esperem que aquest any l'èxit sigui igual. Us animem a tots a participar-hi!

En segon lloc, voldríem fer esment de la Trobada d'Obreres que, com cada any, considerem que va ser un èxit, ja que vam aconseguir reunir obreres de totes les generacions vives lloretenques! Obreres, us animem a totes a participar dels actes de la Comissió de la manera que cregueu més oportuna. Qualsevol idea per millorar les nostres activitats, i qualsevol ajuda rebuda serà benvinguda!

En aquest punt, voldríem informar també que estem molt orgullosos de poder anunciar que hem ampliat la Comissió d'Obreres amb la incorporació de l'Alba Blázquez i de la Mireia Costa, les quals ja formen part de totes les activitats que la comissió organitza.

En tercer lloc, voldríem donar a conèixer l'activitat que aquest any ens ha donat més feina: la remodelació de l'exposició de fotografies del ball de plaça, situada a la Sala de les Obreres de Santa Cristina. Com tots sabeu, hi havia fotografies de cada any, de les obreres que regalaven a l'obreria en agraïment d'haver estat obreres. Per normalitzar el format de totes les fotografies i fer-lo més atractiu a la vista, hem estat dissenyant uns panells amb les fotografies agrupades per èpoques, amb els noms de les obreres i els corresponents balladors. En breu en podreu veure el resultat; esperem que us agradi!

I finalment, un agraïment als obrers de Santa Cristina, per deixar-nos formar part de l'obreria i per recolzar-nos en totes les activitats de la Comissió. Aquest any, l'agraïment encara és més gran, ja que un dels obrers és l'Ester Mas, la qual sempre ens ha ajudat en la Comissió d'Obreres, com a ex-obrera que és, i ara encara ens pot ajudar més des de dins.

Molt bona Festa Major a tots!

Salutacions cordials. ■

10è aniversari de l'agermanament amb Bolsena

Salvador Palaudelmàs

El dissabte 17 de juny va tenir lloc a Bolsena (Itàlia) la primera volta dels actes de commemoració del 10è aniversari de l'agermanament dels municipis de Lloret de Mar i Bolsena. Un grup compost per 61 lloretencs ens vam desplaçar fins allà per participar en la commemoració, amb el nostre alcalde, Jaume Dulsat, i el primer tinent d'alcalde, Albert Robert, en representació de l'Ajuntament, i els Obrers Ester Mas i Josep Fàbregas com a representants de l'Obreria. La data va coincidir amb la celebració del Corpus Christi, una festa intensament viscuda en aquelles estimades terres italianes, on va tenir el seu origen.

El gruix més nombrós de l'expedició (51 persones) vam sortir en avió de Barcelona a Roma el divendres 16, visitant el Palazzo Farnese de Caprarola (que es troba de camí entre Roma i Bolsena), una obra important del renaixement italià, d'arquitectes com Antonio de Sangallo i Vignola, seu de la influent família Farnese. Allotjats a l'Hotel Ai Platani de Bolsena (que coneixem d'anteriors visites), vam sortir als carrers d'aquella població després del sopar, per presenciar el Corteo Storico, una desfilada amb vestits, banderes i complements que evocuen l'època renaixentista. Una manifestació que, habitualment, es representa els primers dies d'agost, però que enguany han programat coincidint amb la visita lloretenca, perquè la poguéssim contemplar. Un gest d'hospitalitat, magnífic, pel qual quedem deutors amb ells. Cal esmentar que, la major part dels locals comercials, llueïen dos cartells diferents anunciant la commemoració de l'agermanament amb Lloret, amb una imatge del Ball de Plaça entre d'altres.

El dissabte 18 al matí vam visitar la Basílica de Santa Cristina, les seves catacumbes i el Palazzo del Principe Fieschi Ravaschieri del Drago, a Bolsena mateix; es tracta d'un notable palauet que conté nombroses obres d'art, visitable des de fa poc més d'un any, amb origen al segle XV, en què va tenir lloc la seva primera construcció com a residència del segon fill masculí de Lorenzo de Mèdici,

Giovanni (1475-1521), futur Papa Lleó X. Va ser residència també del cardenal Tiberio Crispo (1498-1566).

A les 12 del migdia va tenir lloc, a la sala d'actes del Consiglio Comunale, l'acte oficial de commemoració de l'agermanament. Amb parlaments dels dos alcaldes, Paolo Equitani i Jaume Dulsat, i una intervenció -en llengua italiana- d'Ester Mas en nom de l'Obreria, es va aprovar pel plenari del municipi, el text commemoratiu de l'agermanament, que diu així:

“Acta de confirmació de l'acord d'agermanament entre les ciutats de Bolsena i Lloret de Mar. El subscrit Jaume Dulsat i Rodríguez, alcalde de Lloret de Mar i Paolo Equitani, alcalde de Bolsena, en compliment de la voluntat de les poblacions de les dues ciutats, representada i expressada per les respectives administracions municipals, confirmen l'acord d'agermanament signat solemnement el 25 de novembre de 2007 i el compromís de promoure els seus millors esforços per facilitar la consolidació d'una fructífera amistat en l'esperit de germanor entre els pobles d'Europa, la Mediterrània i tota la Terra. Bolsena, 17 de juny de 2017.”

Es va procedir a un intercanvi d'obsequis, entregant l'Ajuntament de Lloret una placa metàl·lica amb la figura de l'edifici del nostre Ajuntament, i l'Obreria una maqueta de l'ermita. L'Ajuntament de Bolsena va obsequiar al de Lloret i a l'Obreria amb un gerro ceràmic amb l'escut de Bolsena. Seguidament es va fer un dinar institucional.

El nostre grup va fer, a la tarda del dissabte, una visita al municipi veí de Cività Bagnoreggio, un nucli medieval situat dalt d'un turó amb un únic accés per un pont per a vianants, de gran bellesa. Ja al vespre, va tenir lloc una representació del nostre Ball de Plaça, a la plaça de l'Ajuntament (Piazza Mateotti), molt aplaudida pels nombrosos bolsenesos que, encuriots, la van contemplar.

El diumenge 18 a primera hora ens vam desplaçar a la ciutat d'Orvieto per presenciar la “Storica Processione del SS. Sacramento”, una manifestació espectacular que consta de tres parts, “Il Corteo Storico”, “Il Corteo della Città” i “Il Corteo Religioso”. És la processó solemne del Corpus Christi d'aquesta ciutat, davant l'esplèndida catedral que va ordenar construir el Papa Urbano IV en produir-se el miracle que es commemora amb aquesta festa. A la tarda, a Bolsena, vam poder admirar la “Infiorata”, les catifes de flors que fan els veïns de cada carrer i cada plaça, amb gran estima i dedicació. Seguidament es va celebrar, per aquests carrers i places, la seva processó de Corpus, en què va participar una representació lloretenca.

Al vespre ens va acompanyar al sopar l'amic Roberto Basili. Després ens van venir a saludar dos vells amics de les primeres visites a Bolsena, Renato i Francesca; i també vam rebre la visita dels amics de Santa Cristina de Ravensburg (Alemanya), un grup d'una dotzena de persones entre les quals n'hi havia algunes de l'altra població alemanya amb culte a la nostra patrona, Herzebrock. Amb el Sr. Hermann Schoch, i la seva guitarra, ens van interpretar algunes de les seves composicions dedicades a nosaltres (i ara, traduïdes al català!), arrodonint amb la seva presència el final de festa.

El dilluns vam anar a Roma i una guia turística ens va acompanyar en l'autocar per fer una volta pel centre de la ciutat, amb parades en alguns punts (Coliseu, Fontana de Trevi, etc.), deixant-nos unes hores lliures per dinar i visitar l'entorn del Vaticà. Traslladats a l'aeroport, vam arribar a Barcelona i, finalment, a Lloret.

Ha estat una bona ocasió per renovar la flama de l'agermanament entre les nostres poblacions, sempre amb el vincle comú de Santa Cristina i amb la inestimable col·laboració de l'amic Roberto Basili, assistit per la seva família, Eggi i Andrea, que en tot moment han vetllat per l'organització de les activitats i la bona acollida del nostre grup. Esperem poder correspondre a la seva hospitalitat en la visita de tornada, probablement al mes de setembre, en els actes que seran organitzats per l'Ajuntament de Lloret i l'Obreria. ■

El Tirabou de Gaserans 2017

Sixte Morera i Vila
Regidor de Cultura i Festes de l'Ajuntament
de Sant Feliu de Buixalleu
Ester Mas i Marquès
Obrera Secretària i Arxivera de
l'Obreria de Santa Cristina

El 21 de maig d'enguany l'Ajuntament de Sant Feliu de Buixalleu va convidar l'Obreria de Santa Cristina a la 2a Trobada de Danses Vives i Balls de Plaça i a la 17a Ballada del Tirabou de Gaserans.

El Tirabou de Gaserans és una dansa popular de la qual no es coneix ben bé el seu origen però que la tradició popular diu que se'n té coneixement des de finals del segle XIX. S'havia ballat en diverses èpoques sense tenir una seguida continuïtat.

L'any 1999 l'Ajuntament de Sant Feliu de Buixalleu el va recuperar amb l'ajut de diferents veïns del poble que havien arribat a ballar-lo a mitjans del segle passat, als anys 50. El 16 de maig d'aquell any 1999 el va ballar l'Esbart Dansaire Montsoriu.

A l'any següent es va formar la Colla i des de llavors el balla la Colla del Tirabou. Des del 4 de desembre de 2013 el Tirabou de Gaserans és patrimoni cultural immaterial de La Unesco dins l'àmbit del Parc Natural del Montseny.

La composició musical consta de tres parts. La primera, un contrapàs on es comencen a formar les parelles, la segona és el ball propi del Tirabou on les parelles ja formades segueixen els punts de la dansa, i la tercera part, i final, és un vals o, algunes vegades, una sardana que en acabar-se indica el final del ball.

Antigament el ball del Tirabou de Gaserans es tocava a Gaserans la diada de Sant Isidre, patró dels pagesos, gran festa en aquell temps. Durant la celebració d'aquest dia, tothom anava a missa al matí vestit amb les millors robes que es disposava, tot seguit es feia un gran dinar, normalment rostit, menjar tradicional de l'època i, en acabar, a la tarda, venia el plat fort de la festa, el ball del Tirabou. Aquest ball durava tant com volguessin els responsables de l'organització del ball i segons el nombre de participació de parelles. Quan els músics tocaven el vals, el ball tocava la seva fi. La música sempre era de flabiol i bombo i tocat només per dues persones.

Els responsables de l'organització del ball eren dos pabordes, en aquest cas persones pertanyents a la confraria de Sant Isidre, escollits abans per la Comissió de Festes. Aquests buscaven les parelles, l'un s'encarregava dels homes i l'altre de les dones, i els aparellaven de manera ben

diferent, casats amb solters, macos amb més lletjos, alts amb baixos, persones de famílies renyides, etc.

Els pabordes duïen un ram a la mà que antigament era de ruda, planta que desprèn una flaire quasi insuportable i que donaven a olorar a una persona del públic, aquesta havia d'entrar a ballar sense poder rebutjar la invitació i ho havia de fer amb la persona que li hagués tocat en sort, fos quina fos.

Se sap que arreu de Catalunya hi ha altres Tirabous, però el Tirabou de Gaserans, per la seva manera particular de ballar-lo, fa que sigui exclusiu d'aquest poble de Gaserans, integrat al municipi de Sant Feliu de Buixalleu.

Enguany l'Ajuntament de Sant Feliu de Buixalleu va celebrar el Tirabou de Gaserans el passat 21 de maig de 2017 i va fer un homenatge a les danses vives, Balls de Plaça i colles de bastoners.

Per aquest motiu l'Obreria de Santa Cristina va ser una de les entitats convidades i les 4 obreres de l'any passat, juntament amb els seus balladors, van poder ballar la nostra Dansa de les Almorratxes, conjuntament amb la ballada del Tirabou de Gaserans, el Ball de Romeus de Prats de Lluçanès i el Ball de Pescadors de Mataró.

Tot seguit vam gaudir d'un dinar popular amb un exquisit arròs a la cassola. Finalment, a la tarda, hi va haver les actuacions de les colles bastoneres.

Volem agrair a l'Ajuntament de Sant Feliu de Buixalleu l'acollida rebuda i totes les facilitats que ens van donar per poder mostrar la Dansa de les Almorratxes en aquesta trobada de Danses Vives i Balls de Plaça. ■

En record d'en Miquel Juanola Suñé

Jordi Soliguer i Mas

Quan m'arriba la trista notícia de la mort d'en Miquel Juanola em troba redactant un article sobre Santa Cristina. Instintivament deso el que estic fent i passo a escriure allò que sento, a plasmar el que em brolla del cor.

Encara que aquest és un moment dolorós, no voldria que el plor emboirés les paraules, perquè en Miquel és mereix paraules sinceres d'afecte. Un afecte que ell ens va mostrar sempre vers l'entitat i també cap al grup humà que ens vam trobar menant la nau de l'Obreria de Santa Cristina.

En els meus anys d'obrer major, va ser un puntal per portar a terme les noves iniciatives i les noves activitats que ens proposàrem i que ell mateix va ajudar a consolidar continuant col·laborant un cop va deixar de ser de junta.

Era una persona generosa en l'esforç i en el gest. Sempre predisposat a ser-hi. La seva modèstia el feia treballar al seu estil, des de l'ombra. No cercava medalles ni reconeixements, només la feina ben feta. Quan vaig haver

de buscar relleu en el moment que vaig cessar de president li vaig oferir el càrrec per decisió de la junta i va declinar la proposta dient que ell no era persona per anar al davant, que ell es trobava més còmode a la segona fila.

En Miquel tenia una ànima gran, amb aquestes paraules el definia un bon amic comú quan li vaig comunicar el seu decés. He tingut la sort d'haver compartit amb ell moltes activitats en diferents associacions llorenques. Va estar al servei de les entitats a les quals va pertànyer, lluny de cap protagonisme, i va treballar en silenci, amb diligència i amb entusiasme. Amb gent com ell es podien afrontar tots els reptes, perquè tot es feia possible. La seva actitud decidida i predisposada era una alenada de força i d'optimisme.

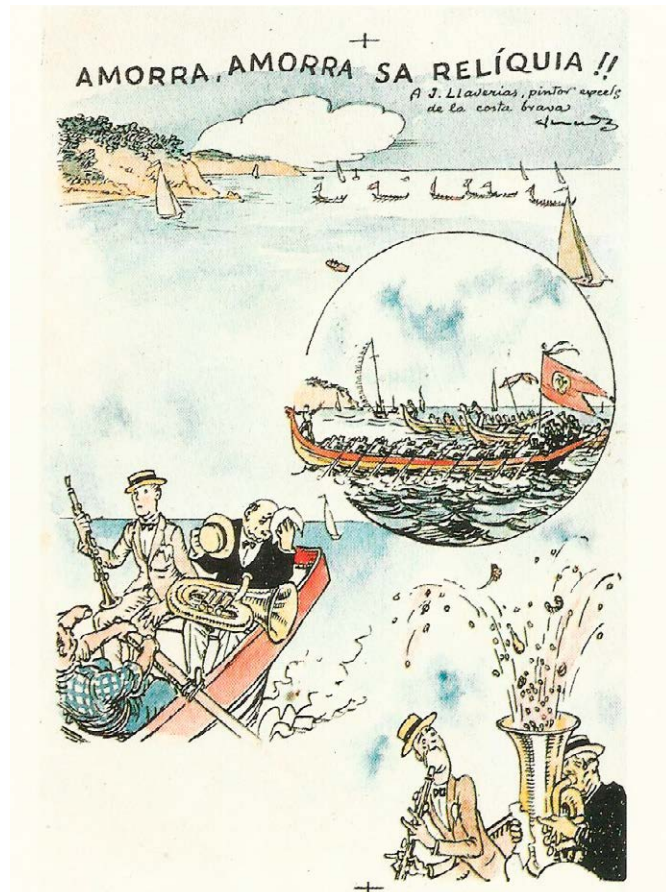
El trobarem a faltar i l'estimarem en el record, especialment cada 24 de juliol, quan enmig del mar immens elevarem una pregària al cel i el gotim salat que regalima pels remes alçats es fondrà amb la nostra llàgrima agraïda. ■

El dibuixant Junceda i Santa Cristina

Joan Domènech Moner

En aquestes pàgines del butlletí anual de l'Obreria de Santa Cristina ja hem parlat, moltes vegades, de la vinculació i fidelitat del dibuixant i pintor Joan Llaverias i Labró (Vilanova i la Geltrú 1865-Lloret 1938) a la platja i a l'ermita de Santa Cristina, on va pintar una gran quantitat d'olis i aquarel·les. Llaverias ja havia estat a Lloret en diferents ocasions, unes vegades potser de pas i altres per pintar-hi de forma expressa –algun quadre de l'exposició “La Catalunya grega” de 1906 ho demostra- però se n'enamorà definitivament i hi fixà la seva residència estiuenca des de 1914. Segurament no sabrem mai si aquesta tria del lloc d'estiueig va ser totalment lliure o hi va haver la influència d'algun conegut. Ens consta que Llaverias tingué contactes amb lloretencs l'any 1902, quan li encarregaren un dibuix de caire catalanista per regalar al canonge Agustí Vilà i Domènech (Lloret, 1874-1924). També podria haver estat induït a trepitjar els nostres paratges per companys de professió. Aquesta segona possibilitat podria haver existit, sobretot, perquè, des de 1902, Joan Llaverias treballava en el setmanari satíric *Cu-cut* –en va ser un dels membres fundacionals- i des de 1906 en el de caire infantil *En Patufet* –també fou dibuixant, en aquesta línia, del *Violet* i *L'esquix*- i allà coincidí, entre altres artistes, amb Joan G. Junceda, que passava els estius i altres períodes de vacances a Blanes. El nom complet de l'artista establert al portal de la Costa Brava era Joan Garcia-Junceda i Supervia. Havia nascut a Barcelona el 13 de febrer de 1881 i va morir a Blanes el

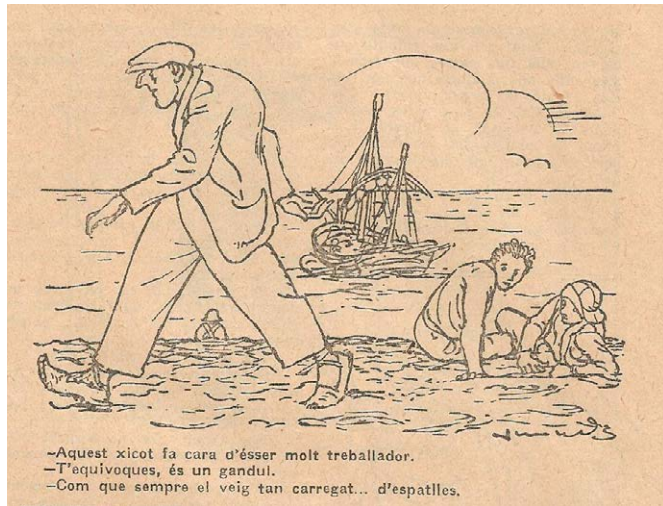

1948. Era fill d'un militar d'origen asturià, cosa que justifica el seu primer cognom i, fins i tot, que, inicialment, se sentís inclinat a seguir la carrera paterna però va suspendre l'examen d'ingrés i, canviant d'aires, va tenir entrada als famosos magatzems barcelonins El Siglo, on, donades les seves habilitats com a dibuixant, va treballar a la secció que preparava els anuncis dels productes de la casa. El seu desmarcatge total dels orígens patriarcals es va produir quan va passar a formar part de la nòmina de dibuixants que van llançar revistes o periòdics catalanistes, secundant el moviment de recuperació de la personalitat del país, com les que acabem d'esmentar – *Cu-cut*, *En Patufet*, *Violet* i *L'esquix*-, i d'altres com *La Tralla*, *Metral·la*, *Papitu*, *Garba*, *Picarol*, *El Xerraire*, *De tots colors*, *La Veu de Catalunya*, *La Publicitat*, *El Matí*, *D'ací d'allà*, el mateix *Recull* de Blanes... La seva signatura artística era simplement Junceda. El nostre home es va casar amb Rosa Portas, filla de Blanes, i aquest matrimoni fou la causa que freqüentés la nostra població veïna. Si, realment, Junceda hagués influït en la tria de la segona residència de Llaverias, és possible que hagués fet mans i mànigues per portar-lo al seu terreny, és a dir, a Blanes mateix. Sí pot ser, però, que, en el supòsit que Llaverias ja fes passos per altres cantons per establir-se temporalment a Lloret, hi devia acabar d'ajudar recomanant aquest sector de la costa catalana on ell se sentia tan bé. No cal dir que, al seu torn, amb Junceda

establert a Blanes i Llaverias a Lloret, un i altre van servir de pont perquè altres artistes plàstics destacats vinguessin a les nostres costes. Seria el cas, per exemple, del pintor Joaquim Mir, (que devia ser amic de Llaverias atès que el 1921 s'havia casat amb una dona de Vilanova, per tant, conciutadana de l'aquarel·lista), i que tenim documentat a Santa Cristina l'any 1935. Sembla que el mateix Junceda el va caricaturitzar pintant en aquest sector del litoral. (Vegeu el nostre article publicat al butlletí de 2009). Com Mir, és possible que tant Junceda com Llaverias convidessin altres artistes amics seus per venir a aquestes terres de la Costa Serena, que deia Ruyra. Ferran Agulló, en canvi, l'havia batejada, el 1908, amb el nom de Costa Brava i aquest nom sí que va fer fortuna. El paisatge costaner de Blanes i Lloret aflora sovint en la creativitat plàstica dels nostres pintors esmentats, fins i tot quan es tracta de dibuixos i il·lustracions per a revistes. Ens atreviríem a dir que els surt espontàniament en molts moments en què podria no manifestar-se. Joan Junceda, per exemple, en el núm. 1013 d'*En Patufet* de data 1 de setembre de 1923, il·lustra un acudit sobre un geperut, que podria estar ambientat en qualsevol espai geogràfic. Però ell prefereix situar-lo en una platja on, dos vailets ajaguts a la sorra, parlen sobre un individu amb força gepa que passa davant d'ells. “-Aquest xicot fa cara d'ésser molt treballador” –diu un dels interlocutors. “T'equivoques –adverteix l'altre-. És un gandul.” I sentència el primer que parlava: “- Com que sempre el veig tan carregat... d'espatlles!” El dibuixant, com a fons de l'escena dominada per la parella de vailets i el passavolant geperut, hi dibuixa una platja, el mar i una barca relativament propera a la sorra. Per si hi hagués algun dubte de l'atractiu que aquest litoral i, en particular, Santa Cristi-

na –la platja, l'ermita, la devoció, la santa patrona...- desvetlla en els artistes, a la portada del mateix número esmentat d'*En Patufet*, observem un dibuix acolorit del santuari i una parella a primer pla, del cantó de Blanes, que comenta la lletra dels goigs de la patrona, que fa al·lusió a Tir, ciutat fenícia on se situa la mort de la màrtir. (Sembla, però, que, en l'antiguitat, hi hagué una confusió entre una cristiana martiritzada a Tir i una altra a Bolsena mateix. Ambdues tenien el mateix nom: Cristina. També algú apunta la possibilitat que Tir fos una població ara desapareguda sota el llac de Bolsena i que no tengués res a veure amb Fenícia). El cas és que la noia del dibuix comenta: “El que jo no sabia és que Santa Cristina l'havien mort d'un tret.” I el xicot que l'acompanya precisa: “-Però, senyoreta, si en aquell temps encara no s'havien inventat les armes de foc!” I la noia replica: “-Doncs, miri, ben clar ho diuen els goigs: Màrtir de Tiro, Cristina!”. De fet, els nostres avis ens han explicat que havien sentit més d'una persona inculta cantar l'estrofa esmentada d'aquesta manera: “Màrtir d'un tiro, Cristina!”. Evidentment, *tiro* era una forma castellanitzada d'esmentar un tret. La veritat és que la il·lustració de l'acudit no la veiem signada però tot fa pensar que també es tracta d'un acudit de Joan Junceda. Ja hem dit que aquest artista solia passar els estius a casa de la dona, precisament en l'anomenat Racó de S'Auguer, a ponent de la badia blannenca, un espai que, posteriorment, en temps del seu fill, –quan ja el dibuixant i la dona eren morts- fou convertit en galeria amb el nom de “Rusc d'art” i, més tard, en el selecte restaurant S'Auguer, regentat pel conegut Eugenio González Roa. El dibuixant Junceda participava de les festes majors de Blanes i, segurament, de Lloret (al-

menys de la festa de l'ermita de Santa Cristina). La festa major blanenca la reflectia així que podia i, si no, vegeu l'acudit del número 1117 d'*En Patufet* (29 agost 1925), escenificat en el passeig de Blanes, quan parla dels cantants d'orquestra i dels músics de cobla que aquells dies coincidien a la vila: “*Presentació anormal/ que sembla que no va a l'hora,/ però que és molt natural / en manta festa major:/* -Fulano de Tal, tenor. /—Mengano de Qual, tenora.” I ben segur que les cales de Blanes i de Lloret li servien per inspirar altres acudits i historietes. La platja de Cala Bona (Sant Francesc), de Santa Cristina o de la Boadella, poden ser perfectament, una mica idealitzades, l'escenari que Junceda ens dibuixa a la portada del número 1585 d'*En Patufet* (de 18 d'agost de 1934). Com també creuríem que recordà, al seu moment, la platja de Santa Cristina el dibuix de la portada del número 964 (de 23 de setembre de 1922), -que no porta signatura- on, a la dreta d'un dibuix de temàtica marinera, es veu una roca amb un canó clavat que pot servir de norai, i que creiem que vol reproduir, a la seva manera, la famosa Roca d'es Canó, de la platja de Santa Cristina. No deixa de ser simptomàtic que tots aquests dibuixos esmentats vénen datats en temporada estiuenca, quan Junceda està més temps instal·lat a la vila nadiua de la seva esposa i es passeja per aquests voltants.

De totes maneres, no podem oblidar el dibuix següent més complet i divertit sobre Santa Cristina, més concretament sobre la processó per mar, fet per Joan G. Junceda. L'autor el va dedicar “A J. Llavé, pintor excels de la costa brava” —fixem-nos que ja utilitza la forma definitiva de parlar del nostre litoral, tot i que encara no posa el nom amb majúscules- i representa diversos moments del trajecte amb els llaguts. Primer, aquests figuren alineats, amb les respectives tripulacions, davant la platja de Santa Cristina a punt de fer la regata. Després, es veu un detall de la prova amb tots els remadors vogant enèrgicament i les banderes de cada confraria voleiant per l'efecte del vent. Finalment, una escena plena d'humor, en dues fases que fa referència al retorn de les embarcacions. A la primera fase, hom veu un pa-

rell de músics, a la popa d'un llagut, a punt de tocar. Un d'ells ja s'està marejant i s'eixuga la suor. A la segona, els dos músics toquen, però de la trompa del músic marejat, en comptes de notes, només en surten ingredients que l'home ha ingerit abans: una costella, una cuixa de pollastre, una botifarra i tot l'acompanyament. Ignorem la data d'aquest dibuix, que forma part del fons de la família Cantín Llavé. El vam publicar per la Festa major de juliol de 1988 com a portada del butlletí de l'Obreria d'aquell any, adherint-nos a la celebració dels 50 anys de la mort de Joan Llavé.

Segurament que la presència de Joan G. Junceda dins de la redacció d'*En Patufet* i, alhora, dins del nucli de lletraferits del *Recull* de Blanes, va influir perquè el poeta local Pere Puig i Llensa (1907-2002), el millor cantor de les vinyes dels tombants de Treumal i Santa Cristina, pogués publicar també alguns versos seus a les pàgines del setmanari infantil barceloní. Ho constatem, per exemple, en els números 1592 (de 6 d'octubre de 1934) i 1658 (d'11 de gener de 1936). En el primer, Puig i Llensa, dedica el poema a “L'última pera” i, amb aquell parlar pairal i nostrat ens ambienta: “El camp té una llum de posta,/ pàmpols grocs i branques mudes,/ i les formigues menudes / senten l'hivern que s'acosta./ El cep, eixut i cansat,/ té l'encesa pampolada / desfeta i esgarriada, / i ens inspira pietat...” I en l'altre exemplar —en trobaríem molts més, és clar, si els busquéssim sistemàticament- Puig i Llensa ens parla de “El bes del sol” després del temps dels freds, quan “Encomanat de l'hivern,/ cerca només una mica / de neguit, en l'ull etern/ del sol que el camp magnifica./ (...) I s'ufana lentament/ el cor, que amb el fred dormia,/ i ja endevina el moment/ d'una dolça companyia./ Dringa de goig el matí/ i xiscla l'ocell que vola.../ El bes del sol fa florir/ tota humil, una viola...” Puig i Llensa també ha estat una persona molt relacionada amb el Lloret de les lletres (per exemple, el juny de 1982 fou el pregoner dels Jocs Florals del Col·legi de la Immaculada de Lloret, congregació en la qual havia professat la seva germana Rosa) i sentia un deler especial pel paisatge de Santa Cristina, com també vam demostrar al seu moment, en un article dedicat al poeta.

Val a dir que alguns d'aquests exemplars d'*En Patufet* els he pogut trobar en una col·lecció d'aquesta revista que vaig comprar al marxant d'art de Vilanova i la Geltrú,

Sr. Capdet, el dia 21 de febrer de 2017 en ocasió d'acompanyar els bons amics Joan Màrquez i Jeny Pubill a la seva galeria vilanovina, on els va vendre un magnífic quadre de Joan Llavé que representa Montserrat. Posteriorment, en Joan Màrquez, en un mercat d'antiguitats, va localitzar uns quants *Patufets* més que, veient la meua afició, em va regalar i dels quals també he tret partit. Joan Màrquez és un bon blanenc establert a Lloret. La bona sintonia entre ell i jo —avui dia, afortunadament, les bones relacions entre lloretencs i blanencs dominen- podríem compararla a la que devien tenir Junceda i Llavé, només amb una diferència: nosaltres dos no pintem res, (almenys amb els pinzells!). ■

Més de 370 alumnes participen a la Jornada de Matemàtiques a Santa Cristina

Durant aquest mes de maig més de 370 alumnes de 1r d'ESO de tots els instituts de Lloret de Mar participen a les jornades de matemàtiques que organitza el Pla Educatiu d'Entorn- Projecte Arrelat de l'Ajuntament de Lloret de Mar al paratge de Santa Cristina.

És el quart any que es duen a terme aquestes jornades que són molt ben valorades tant per la comunitat educativa com pels alumnes.

La visita consisteix en treballar les matemàtiques des d'una vessant pràctica i es divideix en dues parts: la primera part consisteix en una classe de matemàtiques, amb professorat del Centre d'Estudi de Llengües on, aprofitant

el paratge natural i l'ermita de Santa Cristina, es treballen empíricament les proporcions, les escales, la numeració decimal i la conversió de longituds. A més a més, una professora anglesa nativa introdueix llenguatge i explicacions en anglès a l'alumnat per tal d'ampliar el vocabulari en aquesta llengua estrangera.

La segona part de la visita consisteix en una visita guiada amb un soci de la Obreria de Santa Cristina explica els entorns de l'ermita de Santa Cristina i interior i la història del municipi en relació al paratge natural on es troben.

L'objectiu del projecte és apropar a l'alumnat a Santa Cristina, aprofitant una part del seu currículum de matemàtiques en llengua anglesa i donar a conèixer també una part de la història del seu municipi, important com a símbol d'unió d'identitat. ■

La Confraria de Sant Elm de Lloret de Mar (II)

Agustí Blanch i Masferrer
Obrer Major - President

(Continuació de l'article de Sant Elm 2016)

En l'article de la confraria presentat al butlletí de l'any passat ja us fèiem esment de les imatges de sant Elm, però posteriorment hem fet diferents descobertes entre les imatges del sant (sant Erasme s. III) que es troben als nostres contorns i en diferents llocs. Afirmàvem que les imatges trobades a Catalunya, totes porten un vaixell de l'època en què van ser construïdes en una mà i el bàcul a l'altra, i totes amb la mitra de bisbe que les diferencia de sant Telm (Pedro González monjo de de Fromista, Palència 1190 –Tuy 1246).

Profunditzant en el tema, i sense anar massa lluny, el primer exemple el trobem en la pintura d'un retaule de Calella de l'any 1476 que, malauradament i com altres obres de gran valor, va ser destruït el 1936. Aquí la imatge del sant porta a les mans la "Coca de Mataró" (exvot datat l'any 1450) a més del bàcul de bisbe.

Si comparem la data de construcció del retaule i la construcció de la Capella dels Sants Metges de Lloret (1445), aquesta és anterior.

Un segon exemple l'hem trobat a la veïna vila de Tossa, en una clau de volta de l'any 1587 procedent de l'antiga església de la Vila Vella, on es pot veure esculpit el sant amb bàcul i una nau de l'època (una espècie de Coca) a la mà dreta.

Clau de volta procedent de l'església de la Vila Vella de Tossa de Mar (1587-1763)

També procedent de Calella s'han trobat fotos de la imatge d'un altar de sant Elm que, a la mà esquerra, porta un vaixell de l'època (1763). Aquesta imatge també va ser destruïda l'any 1936 durant la guerra.

Una altra imatge de sant Elm és aquesta que pertany als descendents del capità Just Marlès Vilarrodona, que havia sigut obrer major de la confraria, i que la família Marlès la solia deixar el dia de Santa Cristina per sortir a la processó.

Sant Elm juntament amb sant Jaume són portats encara en processó des de l'església fins a la platja, però no s'embarquen i es queden en terra esperant el retorn de la processó. No fa gaires anys, les imatges esperaven el retorn a la platja, sota l'ombra d'un tendal fet amb la tela de cotó emprada per fer-ne veles, conegut amb el nom de "DONATIVO" pel nom que tenia escrit a cada costat. Amb la seva pèrdua s'ha deixat enrere una altra part de la tradició i història de Lloret.

ria de Lloret.

Com ja vam publicar l'any passat, l'any 1955 en el centenari de l'òpera Marina es van posar a cada costat de l'altar de la Mare de Déu del Carme les imatges de sant Pere i sant Elm.

A la parròquia de Lloret, a l'altar de la Verge del Carme, hi havia també una imatge del sant. Amb les reformes d'aquest altar, aquesta imatge va desaparèixer.

Calella
Retaule de Calella (1476-1936)
amb la Coca de Mataró a les mans.

Calella
Imatge del retaule barroc
de l'any 1763 al 1936

Lloret de Mar
Sant Elm de la família Marlès.

Esbós obra de l'escultor Horaci Tomarkim de com havia de ser la imatge i retaule de sant Elm.

Sant Elm de la Parròquia d'Arenys de Mar.

Sant Elm de la Parròquia de Lloret de Mar.

L'autor de l'obra fou l'escultor austríac, resident a Lloret, Horaci Tomarkim, el qual la va presentar juntament amb l'esbós d'un retaule que mai es va realitzar, suposem que per qüestions econòmiques.

L'autor, una vegada acceptat l'encàrrec, devia buscar més informació i suposem que la va trobar en la imatge d'un sant d'Arenys amb més similitud a la imatge definitiva.

El vaixell que Tomarkim va col·locar a la figura del sant era obra de Joana Parés i Gispert (restaurat per Joan Sala i Lloberas).

Com a una excepció, hem trobat aquesta composició italiana d'un sant Erasme (Elm) acompanyat d'un vaixell, però aquest no forma part del conjunt de la imatge com els d'aquí.

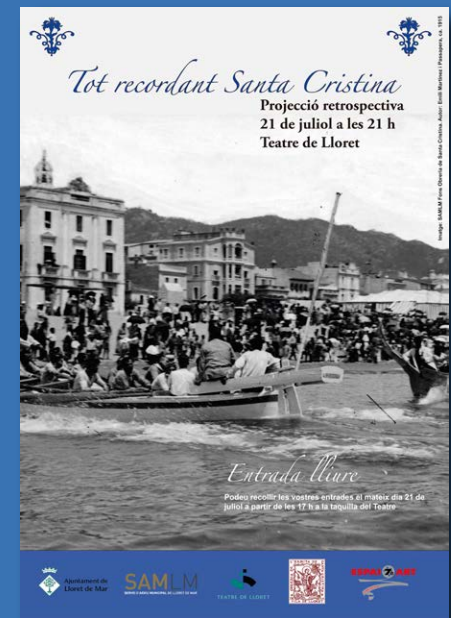
Això demostra que, tot i aquesta diferència en el nom, es tracta del mateix sant amb noms diferents segons els llocs de procedència. ■

DIVENDRES 21 DE JULIOL DE 2017
A LES 21h, AL TEATRE DE LLORET

Projecció de l'audiovisual
Tot recordant Santa Cristina
que recull imatges antigues de diversos fons de l'arxiu municipal i també imatges de Santa Cristina de l'any 2016.

La sessió és gratuïta. Les entrades estaran disponibles a la taquilla del teatre, el mateix dia de la projecció, a partir de les 17h.

Organitzen: Ajuntament de Lloret de Mar, SAMLM, TEATRE DE LLORET, ESPAI 7 ART.

Sardanes a Santa Cristina

Jordi Rocas

Santa Cristina, ha sigut un dels llocs de la nostra vila, on la sardana, any rera any hi és ben present, la festa dels Perdots, l'Aplec de la Sardana, l'audició de cap d'any Sardanes a l'Alba, en son un bon exemple, així com les sardanes després del ball de plaça el dia de la Festa major d'estiu, aquesta vegada a la plaça de la Vila, organitzat aquest dia per l'Obreria.

D'uns anys ençà, acabat el ball de plaça del 24 de Juliol, s'ha implementat que obreres i els seus balladors, encetin una sardana, que sol ser l'emblemàtica *Platges de Lloret* del mestre Vicenç Bou, on després s'hi afegeix el públic, amb un fi de ball de plaça ben participatiu.

Destacar, que la segona vegada que les Obreres ballen el ball de plaça, ho fan amb música de la versió per a cobla que en feu el mestre Domènec Moner, adaptant l'anterior versió que és fa servir el primer dia, on la formació que l'interpreta, la part del metall és el mateix que la cobla, però el rengle de davant hi apareixen violins, flautes i clarinets, enlloc de tenores i tibles, estructura que a finals de segle dinou i principis del vint, solien fer servir les cobles per els balls i els concerts.

Si ens traslladem a Santa Cristina, la festa dels Perdots, és la degana de les audicions organitzades per l'Obreria. La festa del segon diumenge de quaresma, els Perdots, festa que en principi era estrictament religiosa,

amb música solsament per acompanyar els actes litúrgics, però sense cap ball. Recordar que per quaresma els balls eren rigorosament absents arreu, fins per pasqua. A partir de principis del segle 20, hi apareixen les sardanes a la festa, després de la missa del matí, i a la tarda te lloc una nova audició.

Una de les cobles que més ha participat en aquestes audicions dels Perdots, ha sigut La Principal d'Olot, que s'ha convertit en un clàssic la seva presència. Any rera any, ja en van 36, en acabar la festa, ja queda emparaulada per l'any següent, controlant amb ells, quan serà l'inici de la quaresma del següent any.

Pel que fa a l'Aplec de la Sardana, aquest proper any 2018, en farà 50 que se celebra a Santa Cristina, recordem que el primer va tenir lloc a Sant Pere del Bosc, els problemes generats amb el trànsit, va recomanar a Amics de la Sardana, de canviar de lloc. És va escollir Santa Cristina, cosa ben encertada i que ha quedat ben consolidada, i per cert, molt apreciada per la gent forastera que hi acut any rera any.

Per la ja anomenada per la gent de l'Obreria, *Plaça de la Sardana*, on s'hi trobem dos monolits, un en commemoració dels 25 anys de l'aplec i un segon d'aquest cinquantenari, hi ha passat i hi passen encara avui en dia, les millors cobles del País. Apuntem cobles com la *Barce-*

lona, la *Girona*, la *Selvatana*, *La Principal de La Bisbal*, *Els Montgrins*, la *Costa Brava*,... en època contemporània, hi trobem la *Ciutat de Girona*, *La Principal del Llobregat*, la *Flama de Farners*, la *Contemporània*... etc., per esmentar-ne algunes, que han interpretat unes 1600 sardanes durant aquesta cinquantena d'anys.

De tres anys ençà, per cap d'any, les sardanes és fan novament presents a la plaça del pi. Unes dos centes persones, donen la benvinguda al sol del nou any de Santa Cristina estant, capejant el fred amb una xocolatada, i ballant sardanes. En aquestes tres edicions, han anat a càrrec de la cobla del *Col·legi Santa Maria de Blanes*, que després d'anar de festa tota la nit, els nois i les noies de la cobla, s'hi posen amb sardanes de bon matí. Audició que sembla és va consolidant.

A banda de les sardanes que s'hi van interpretant, Santa Cristina ha sigut motiu d'inspiració de molts compositors. Esmentar en primer lloc, l'obra del mestre Joan Baptista Lambert, la seva suite *La festa de Santa Cristina* per a banda, no per cobla, però que acaba amb una

sardana, dins les sardanes, hi trobem títols i compositors com *La festa de Santa Cristina* del lloretenc Melcior Montero, la del mestre Domènec Moner, *Dansaires lloretencs*, tota ella amb motius de la Festa Major, dedicada a la colla sardanista que portà aquest nom, *Un dia a Santa Cristina* i *El pi de Santa Cristina*, del compositor Tomàs Gil i Membrado, un habitual dels aplecs lloretencs, també una altra de títol *El pi de Santa Cristina* del compositor Guillem Pahílez, *De Lloret a Santa Cristina*, de l'amerenc Pere Fontàs, *Santa Cristina de Lloret* del mestre Ricard Bover, *La processó de Santa Cristina*, d'en Joan Pallarès, gens coneguda aquesta, i una de darrera de l'any 2013, del barceloní Xavier Forcada, titulada *Un paradís sobre el mar*, títol que denota la sensació que li provocà al compositor aquest nostre indret.

Les sardanes a Lloret, tenen per tant un lloc de presència ben destacada als nostre entorn. ■

La festa de Santa Cristina a començaments del segle XX

Les fotografies dels fons Brunet i del fons Gallissà¹

Joaquim Daban i Massana
Cap del Servei d'Arxiu Municipal de Lloret

Els primers estiuejants

A finals del s. XIX, les famílies benestants catalanes van començar a practicar l'excursionisme, les estades en centres termals amb finalitats terapèutiques, i les estades perllongades en poblacions costaneres per a prendre els anomenats “banys de mar”. Llavors, la premsa local ja deixava constància de l'arribada dels primers estiuejants a Lloret de Mar:

Debido, sin duda, al ambiente sofocante que se experimenta estos días, llegan atestados de forasteros los coches de la estación de Blanes. Nuestra colonia veraniega acude en busca del fresco y delicioso airecillo que en algunas horas del día se disfruta en esta población.²

Los excesivos calores que se han dejado sentir desde el comienzo de la semana, han hecho que muchas personas inaugurasen los baños de mar, aprovechando las relativas comodidades que el Sr. Blasco, al igual de los años anteriores, les ha ofrecido instalando en la playa sus bonitas casetas nuevamente pintadas y limpias como sólo él sabe tenerlas. A propósito de baños, esperamos que no tardará en publicarse el correspondiente bando de la Alcaldía dictando las reglas convenientes para evitar que los poco escrupulosos cometan abusos que repugnen á la moral y á las buenas costumbres.³

Probablement, els primers estiuejants van ser descendents de famílies lloretenques que, havent-se traslladat a Barcelona a mitjans del s. XIX per atendre o impulsar el seu negoci, acostumaven a retornar a Lloret durant els mesos d'estiu per tal de mantenir els vincles familiars, socials i sentimentals. Aquest fou el cas de les famílies Rodés, Mataró, Surís, Conill... que allotjaven a les dones i fills a diferents cases i establiments del poble, mentre els homes es quedaven a Barcelona, de forma més o menys estable, per poder atendre l'empresa familiar.

Aquells estiuejants ja gaudien de les platges, del clima, de l'ambient i dels actes festius; i entre les diverses celebracions de caire popular destacava, sens dubte, la festa de Santa Cristina. A finals del s. XIX i principis del XX, els mitjans de comunicació del país ja donaven a conèixer els actes programats per aquesta diada:

Los días 24, 25 y 26 de los corrientes celebra su fiesta mayor la hermosa y pintoresca villa de Lloret de Mar, con la típica procesión marítima y el tradicional «ball de plassa» levantándose además un espacioso entoldado, en el cual tendrán lugar los bailes y conciertos organizados por la sociedad coral «Armonía Lloretense» cuya entidad ha contratado la notable orquesta «Unión Filarmónica» de esta capital, ejecutándose en el concierto del día 25, a coro y orquesta, «La Violeta» y «Gloria a España» del inmortal Clavé, y en la serenata del propio día los bélicos rigodones del mismo autor «Los Nets dels Almogàvers» con

1. L'any 2015, en Salvador Palau delmàs va donar a conèixer, en aquest mateix butlletí, les imatges de la festa de Santa Cristina realitzades l'any 1883 pel fotògraf de Terrassa, Adrià Torija i Escrig. En aquest article, procurem seguir aquell fil conductor i us mostrem imatges d'altres autors, realitzades posteriorment, però també vinculades amb la tradicional festa de Santa Cristina.
2. El Distrito Farnense, 9 de juliol de 1893, p.2
3. El Distrito Farnense, 1 de juliol de 1894, p.1

los correspondientes disparos de fusilería. Notase con tal motivo mucha animación y afluencia de forasteros.⁴

Francesc Brunet i Recasens

No és estrany, doncs, que a principis del segle XX, Francesc Brunet i Recasens, músic barceloní i afeccionat a la fotografia, realitzés diverses estades a la nostra població per a deixar constància gràfica de la festa de Santa Cristina. El seu fons fotogràfic, que consta de 840 imatges, està dipositat a l'Arxiu Nacional de Catalunya⁵, i hi trobem temàtiques ben diverses: arquitectura religiosa, vida quotidiana, vida rural, tradicions populars, paisatges, pobles de Catalunya... Entre les diverses fotografies de pobles de Catalunya, n'hi ha 12 relacionades amb Lloret de Mar: una vista general de la platja de Lloret (1910-1911), dues imatges del monument a l'Àngel (1908), una imatge de la creu de Sant Pere del Bosc (1910-1911), quatre fotografies que recullen la inauguració del monument dedicat a Nicolau Font i Maig (1911) i quatre imatges, de l'any 1902, dedicades a la festa de Santa Cristina.⁶

Aquestes quatre fotografies relacionades amb la festivitat de Santa Cristina recullen el moment en què arriba la processó marítima a la platja de l'ermita, i és per això que a les descripció de cadascuna s'hi fa constar el mateix títol: “Processó marítima de Sa Relíquia”. Les quatre imatges es conserven en negatius de plaques de vidre, de gelatina de plata, i a totes hi apareix una nota manuscrita que indica la data: “VII-1902”⁷.

Processó marítima de Sa Relíquia, a Lloret de Mar.

Autor: Brunet i Recasens, Francesc. Procedència: Generalitat de Catalunya. Arxiu Nacional de Catalunya ANC-1-284-N-509.

4. La Vanguardia, 23 de juliol de 1905, p. 4
5. Arxiu Nacional de Catalunya. Fons Francesc Brunet i Recasens. ANC1-284. Agraïxo a l'Arseni Frigola i Bosch la informació sobre l'existència d'aquest fons.
6. Sobre Francesc Brunet Recasens, podeu consultar la fitxa NODAC del fons elaborada per l'Arxiu Nacional de Catalunya. Fons Francesc Brunet i Recasens. ANC1-284; i l'enllaç següent: https://ca.wikipedia.org/wiki/Francesc_Brunet_i_Recasens [consulta 11-05-2017]
7. Arxiu Nacional de Catalunya. Fons Francesc Brunet i Recasens. ANC1-284. Referències de les imatges: ANC1-284-N-506; ANC1-284-N-507; ANC1-284-N-508; ANC1-284-N-509

Joan Baptista Gallissà i Botet

Però, sens dubte, una de les famílies estiuejants que més va destacar en aquella època fou la família Gallissà, que procedien de Barcelona, on tenien una indústria dedicada al blanqueig i elaboració de cera. Segons les cròniques i notícies que apareixen a la premsa lloretenca de finals del s. XIX, Joan Baptista Gallissà i Botet⁸ acostumava a passar els estius amb la seva esposa i els seus fills a la nostra població. L'any 1885 va prendre la decisió de construir l'edifici de Can Gallissà i va col·locar la primera pedra amb tota solemnitat el dia 2 de juny de 1885⁹. No obstant això, la sol·licitud, els projectes i les autoritzacions oficials es van tramitar dos anys més tard, entre els mesos d'abril i agost del 1887¹⁰. Per les dades que s'han conservat, podem afirmar que Joan Baptista Gallissà que era una persona inquieta, observadora i amb iniciativa; i és per això que va voler conèixer i experimentar la tècnica fotogràfica (que llavors era poc difosa i força minoritària). Aquesta passió per la fotografia va combinar-la amb altres aficions més habituals per a les famílies benestants catalanes de finals del s. XIX: l'excursionisme i l'estiueig a una població costanera. Pel que fa a l'excursionisme, Joan Baptista Gallissà retratà les seves estades a Montserrat i les visites que realitzà a diverses ermites catalanes; i en relació a la pràctica de l'estiueig, la seva població de referència va ser Lloret de Mar, on cada estiu fotografiava els boscos, les ermites i, lògicament, la festa de Santa Cristina.

Els diaris i revistes de l'època recullen algunes cròniques que fan referència als treballs fotogràfics que realitzava en Joan Baptista Gallissà; així, l'any 1892, el diari La Vanguardia comentava l'Exposició Nacional de Indústries Artístiques que s'havia celebrat a Barcelona, i en una de les seves seccions dedicades a la fotografia especificava

La colección de vistas de Gallissà, aficionado que podría competir con muchos maestros, le transporta a uno a diferentes comarcas de Cataluña, haciéndole recorrer en diez minutos, lo que tardaría muchos días en recorrer si lo hiciera en carruaje o caballería. He aquí como en poco tiempo, sin incomodidades y por una peseta se puede hacer un largo viaje. Gallissà se muestra aficionado a fotografiar principalmente ermitas, oratorios, iglesias y objetos religiosos.¹¹

L'any següent, el diari lloretenc El Distrito Farnense també publicava una petita nota referida a les fotografies d'en Joan Baptista Gallissà:

8. A partir del segon cognom “Botet”, es podria pensar que Joan Baptista Gallissà era descendent d'alguna nissaga lloretenca vinculada amb família “Botet” i que, per tant, durant l'època estival procurava mantenir aquesta hipotètica relació amb la seva branca materna. No obstant això, fins ara no s'ha pogut concretar quin era el vincle familiar que podia tenir amb la nostra població. Pel que fa a l'estada de la família Gallissà a Lloret de Mar, podeu consultar els exemplars de El Lloretense (15 de gener de 1885), i El Distrito Farnense (27 d'agost de 1893; 6 d'octubre de 1896...)
9. SAMLM. Fons Ajuntament de Lloret de Mar. 100.000.D245.140_052.044.020. A mitjans dels anys noranta del segle passat la família Sala – Montero va fer obres de rehabilitació de l'immoble i va localitzar la primera pedra de l'edifici. A dins hi havia medalles del Sagrat Cor i de la Mare de Déu de la Mercè, monedes de l'època, un exemplar del diari El Lloretense i del Diari de Barcelona, un calendari amb informació sobre la cereria Gallissà i un document explicatiu amb la data en que es col·locava la primera pedra i els noms dels protagonistes: Joan Baptista Gallissà i Botet, Teresa Codina i Sert, Rosita Gallissà i Codina, i Dolors Gallissà i Codina. La família Sala – Montero va fer arribar una còpia del document en aquest SAMLM.
10. SAMLM. Fons Ajuntament de Lloret de Mar. 100.000.G311.320_067.565.019. A l'expedient d'autorització de les obres també es conserven els plànols de l'edifici que foren dibuixats pel mestre d'obres barceloní Narcís Arau.
11. La Vanguardia, 1 de novembre de 1892, p. 3

Don Juan Bta. Gallissà nos ha honrado obsequiándonos con una preciosa colección de fotografías de las pintorescas ermitas que embellecen los poéticos alrededores de esta villa.¹²

S'amorra amorra.

Autor: Josep M. Gallissà Codina. Data: 24-07-1908. Procedència: SAMLM. Fons Gallissà. 309.012.019.

Processó a la platja de Santa Cristina.

Autor: Josep M. Gallissà Codina. Data: 24-07-1908. Procedència: SAMLM. Fons Gallissà. 309.012.023.

Josep M. Gallissà i Codina

Joan Baptista Gallissà i Botet va morir el dia 29 de desembre de 1899¹³. Després del seu traspàs, el seu fill, Josep M. Gallissà i Codina, va mantenir el negoci familiar, va seguir estiuejant a la nostra població i va continuar experimentant amb la tècnica fotogràfica que li devia ensenyar el seu pare. D'aquesta manera, a can Gallissà es va anar concentrant un interessant fons de fotografies en plaques de vidre, de gelatina de plata, que contenia imatges d'indrets ben diversos: Barcelona, Monistrol, Montserrat, Mallorca, Lloret de Mar... Josep M. Gallissà va continuar estiuejant a la nostra població i, any rere any, assistia als actes de la festa de Santa Cristina; és per això que aquest industrial barceloní, entre 1904 i 1912, va produir uns re-

12. El Distrito Farnense, 17 de setembre de 1893, p. 3
13. La Vanguardia, 30 de desembre de 1899, p. 3

Ball de plaça infantil.

Autor: Josep M. Gallissà Codina. Data: 26-07-1908.
Procedència: SAMLM. Fons Gallissà. 309.013.003.

portatges fotogràfics molt interessants que contenen 48 imatges relacionades amb el ball de plaça i 42 fotografies vinculades a la processó marítima.

En conjunt, el fons Gallissà està format per un total de 886 imatges en plaques de vidre (521 en format este-

reoscòpic) que la família va guardar i oblidar a dalt de les golfes de l'edifici. Durant la dècada dels seixanta del segle passat la família Sala – Montero va adquirir, en diferents fases, l'immoble de can Gallissà; i a principis dels anys noranta, quan estaven planificant les reformes de l'edifici, van localitzar tot el fons d'imatges (força empolsegat) a les golfes de la casa. Finalment, l'any 1996 la família Sala – Montero va entregar tot aquest conjunt de plaques de vidre al Servei d'Arxiu Municipal de Lloret de Mar per tal que el tractés, el descrivís i el conservés de la millor manera possible. Entre els anys 2005 i 2006 es va procedir a la digitalització de les imatges del fons Gallissà i, actualment, poden ser consultades, visualitzades i descarregades a través de la pàgina web del SAMLM.

Afortunadament, en el nostre municipi es conserven una gran quantitat de fons fotogràfics que foren produïts per diversos lloretencs durant la primera meitat del segle XX: Emili Martínez, Ernest Xifra, Josep Vilà, Joan Vilarró, Joan Baptista Bernat... però, de moment, les imatges més antigues que s'han localitzat sobre la festa de Santa Cristina van ser realitzades per aquells primers visitants o estiuejants: Adrià Torija, Francesc Brunet, Joan Baptista Gallissà i Josep Maria Gallissà. És probable que aquells primers fotògrafs que procedien de Barcelona o rodalies donessin a conèixer la tècnica fotogràfica als lloretencs més inquisits i emprenedors de l'època; i és possible, també, que els transmetessin una mirada diferent sobre la festa de Santa Cristina. ■

Ball de plaça.

Autor: Josep M. Gallissà Codina. Data: 24-07-1904.
Procedència: SAMLM. Fons Gallissà. 309.039.003.

Temporada 2016

Club de Rem Santa Cristina

Des del Club estem molt agraïts a l'Obreria de Santa Cristina pel suport que ens dóna any rere any per dur a ter-

me l'activitat del Club i que aquest any hem ampliat amb la cessió d'un nou local per poder preparar-nos.

Resum amb imatges de la temporada 2016

Organització de la regata de llarga distància Santa Cristina 1987, fent homenatge a l'any de la recuperació del rem a Lloret de Mar (abril 2016).

Organització 12a edició del Campionat d'Ergòmetre Escolar a Lloret de Mar (maig 2016).

Campions d'Espanya Llaüt Mediterrani en categoria Absolut Masculí (maig 2016).

Celebrant el Campionat d'Espanya dels Sèniors Masculí a Alacant.

Organització de Jornades de Portes Obertes per a nois i noies de 12 a 15 anys. Recuperació de l'equip Infantil mixt.

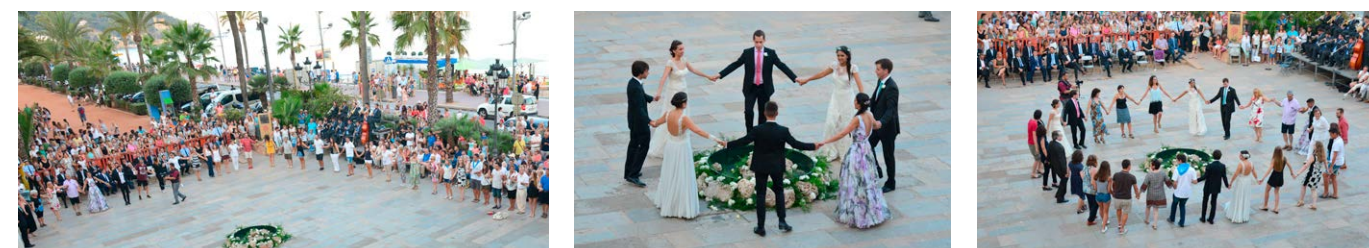
Organització de la 1a regata de la XIV Lliga Catalana de Llagut a la Platja de Santa Cristina. 2a bandera Obreria de Santa Cristina.

Campionat de Catalunya 2016, equip Sènior femení.

I a tots els que ens feu costat per tirar endavant, Moltes gràcies. Amunt els remes, i Bona Festa Major! ■

Fotografies 2017

música

A SANTA CRISTINA
Obreria de Santa Cristina

Concerts d'estiu 2017

Punt de venda anticipada:
Museu del Mar

Hi haurà servei de restauració
abans i després de cada concert

4 AGOST · 22.30h

JORDI MOLINA presenta *Matèria del temps*

Plaça del Pi / Preu 15€

11 AGOST · 22.00h

X-TRAMP precedits per TEORIA DEL QUA

Plaça del Pi / Preu 15€

18 AGOST · 22.30h

MANU GUIX QUINTET

Plaça del Pi / Preu 15€

25 AGOST · 22.30h

RECITAL LÍRIC

Interior Ermita / Preu 10€

www.musicaasantacristina.org

Organitza:

Amb la col·laboració de:

